

CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

II НАУКОВІ ЧИТАННЯ ПАМ'ЯТІ ГАНСА ГРОССА:

*збірник тез міжнародної
науково-практичної конференції*

(м. Чернівці, 9 грудня 2022 року)

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2023

УДК 343.9(082)
Н 34

Редакційна колегія:

Вдовічен Віталій Анатолійович, доктор юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Жаровська Галина Петрівна, докторка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри кримінального права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Кримчук Сергій Григорович, директор Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС;

Балук Ігор Григорович, директор Чернівецького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

Nina Kaiser, Hans Gross Centre for interdisciplinary criminal sciences, Institut of Criminal Law, Criminal Procurement Law and Criminology, University of Graz;

Ботнару Стела, докторка юридичних наук, доцентка, заступниця декана юридичного факультету Молдовського державного університету (Республіка Молдова);

Кунчев Йонко, доктор юридичних наук, професор Варненського вільного університету імені Чорноризця Храбра (Республіка Болгарія).

Н 34   **II Наукові читання пам'яті Ганса Гросса** : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці, 09 грудня 2022 р.). Чернівці : Чернівецьк. нац. у-нт ім. Ю. Федьковича, 2023. 256 с.

ISBN 978-966-423-000-0

Матеріали викладено в авторській редакції. Відповідальність за їхню якість, достовірність, а також відсутність у них відомостей, що становлять державну таємницю та інформацію для службового користування, несуть автори.

ISBN 978-966-423-000-0

УДК 343.9(082)

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2023

Стратій О.В.,

ПРАВОВІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	124
--	-----

**СЕКЦІЯ 5. СИНЕРГІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА,
КРИМІНОЛОГІЇ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ..... 128**

Klochko A. M., Zelenskyi O.M.,

INTERNATIONAL EXPERIENCE FOR THE FORMATION OFF THE ANTI-CORRUPTION CONCEPT OF UKRAINE.....	128
---	-----

Vzova L.G.,

DAS KONZEPT DES OPFERS ALS GEGENSTAND DER FORSCHUNG IN DER MODERNEN KRIMINOLOGIE.....	133
--	-----

Базелюк В.В.,

ВІДСУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПРАВОВИЙ ЗВ'ЯЗОК РФ ІЗ ПВК «ВАГНЕР» – НЕ ПРИВІД ДЛЯ БЕЗКАРНОСТІ	136
---	-----

Біленчук П.Д., Кравчук О.О.,

МІЖНАРОДНИЙ КАРНИЙ КОДЕКС: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ	140
---	-----

Дякур М.Д., Шевчук А.В.,

ЩОДО МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ФОРМИ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	145
---	-----

Жаровська Г.П.,

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ: ВИКЛИКИ WEB 3.0.....	151
--	-----

Логвиненко М. І, Салівон В. Ю,

КРИМІНАЛІСТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ОДИН ІЗ ЗАХОДІВ У РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНОГО ЗЛОЧИНУ	155
--	-----

Паламарчук О.В.,

ПОПЕРЕДЖЕННЯ РОЗБОЇВ, ПОЄДНАНИХ З ПРОНИКНЕННЯМ У ЖИТЛО	158
--	-----

Політова А.С.,

СИНЕРГІЯ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	161
---	-----

Попович О.В.

ПРОБЛЕМИ ЗАМІНИ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	166
---	-----

Продан Т.В.,

ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	171
---	-----

Пузиревський М.В.,

ВЧЕННЯ ПРОФЕСОРА М.П. ЧУБИНСЬКОГО (1871–1943) ПРО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВУ ПОЛІТИКУ	174
---	-----

Продан Т.В.,
*кандидатка юридичних наук, доцентка,
асистентка кафедри кримінального права,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна*

ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Злочинність – це широке поняття, яке охоплює негативний для суспільства та держави феномен, що здійснює деструктивний вплив на низку суспільних відносин. Не є таємницею, що заради зменшення злочинності необхідним є вивчення її складових, в тому числі – кількісно-якісних показників.

Повномасштабне вторгнення внесло відповідні свої корективи не лише у життя кожного громадянина, але й у злочинний світ зокрема. Злочинність, яка існує зараз вона видозмінилася, трансформувалася, набула дещо нової форми. Відповідно це тягне за собою суттєві зміни у статистичних даних, які на перший погляд здаються незначними.

Досліджуючи криміногенну ситуацію в Україні, що склалася в умовах воєнного стану, ми спостерігаємо незначну тенденцією до збільшення кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень. Так, з огляду статистичних даних Генеральної прокуратури України впливає, що станом на 1 грудня 2022 року обліковано у звітному періоді 1 663 057 кримінальних правопорушень, що на 67 630 більше порівняно з 2021 роком (станом на цей же період) [1]. Це свідчить в цілому про незначне зростання, а саме – на 4,2%, кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень.

Проте, варто зазначити, що аналізуючи рівень злочинності по окремим категоріям кримінальних правопорушень прослідковується кардинально інша кримінологічна картина. Так, якщо в минулі роки, ми спостерігали більш-менш позитивну або негативну, але прогнозовану кримінологічну картину по всіх видах злочинності, то на даний момент рівень злочинності по окремим категоріям аналізованого періоду кардинально інший.

Зокрема, ми спостерігаємо негативну тенденцію збільшення злочинів проти основ національної безпеки України, кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, а також кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення

військової служби, а саме з 503 до 18 887 кримінальних правопорушень, з 245 до 50 535 кримінальних правопорушень, з 2 835 до 12 263 кримінальних правопорушень відповідно [1]. Все це свідчить про актуалізацію даних видів злочинності в теперішніх умовах, які би за інших обставин й надалі перебували б за межами практичної сфери діяльності.

Також варто зазначити, що на більш-менш терпимому рівні, з незначним збільшенням, залишаються такі види як: кримінальні правопорушення проти громадської безпеки (+12,8%), кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи (+15%), кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів) систем та комп'ютерних мереж і мереж електронного зв'язку (+4,6%), кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (+15,9%).

Аналізуючи рівень злочинності досліджуваного періоду ми спостерігаємо й позитивну тенденцію, а саме зменшення: кримінальних правопорушень проти власності (-29%), кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (-31%), кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності (-33%), кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності (-43%), кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина (-46%).

Звідси впливає дві тенденції: негативна тенденція – збільшення кількості кримінальних правопорушень пов'язаних з повномасштабним вторгненням та введенням воєнного стану, а також позитивна тенденція – зменшення ряду кримінальних правопорушень у інших сферах життєдіяльності особи.

Аналізуючи структуру злочинності, ми спостерігаємо, що лівову частку серед усієї злочинності складають кримінальні правопорушення проти власності (6,7%), кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (3%) та кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи (2,4%). Натомість, найменшу частку становлять – кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (0,03%), кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва (0,04%) та кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи (0,09%).

Вище ми вже зазначали, що в умовах воєнного стану рівень злочинності досить суттєво збільшився у певній категорії кримінальних

правопорушень. Тому, доцільно було би розглянути структуру окремих видів злочинності, а саме: злочинів проти основ національної безпеки України та кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Зокрема, досліджуючи структуру злочинів першої категорії, варто зазначити, що найбільша частка питомої ваги простежується у злочинах, що посягають на територіальну цілісність та недоторканість України (64, 6%), далі – це кримінальне правопорушення у виді колабораційної діяльності (19,4%) та злочини у виді державної зради (10,3%). Найменшу частку в даній структурі складають злочини у виді посягання на життя державного чи громадського діяча (0,01%).

Також, аналізуючи структуру кримінальних правопорушень другої категорії, ми спостерігаємо найбільшу частку питомої ваги у злочинах у виді порушення законів та звичаїв війни (96,6%) та у злочинах у виді виправдовування, визнання правомірною заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників (2,6%), а найменшу – у найманстві (0,01%).

Таким чином, досліджуючи злочинність в умовах воєнного стану ми можемо зробити висновок, що спостерігається негативна тенденція – збільшення кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень в цілому. Проте, поряд із цим спостерігається й зменшення інших видів злочинності, а це є важливим фактором та показником боротьби з цим негативним явищем суб'єктами протидії злочинності.

Література:

1. Генеральна прокуратура України. URL: <https://www.gp.gov.ua/> (дата звернення: 05.12.2022).